

Pärnumaal Lääne-Eesti aladel

Puhkehetk (Oidrema, 2024). Foto: Merike Pikk mets

Juuni / jaanikuu

- 01.06 lastekaitsepäev
- 04.06 Eesti lipu päev
- 14.06 leinapäev
- 20.06 suve algus
- 23.06 võidupüha
- 24.06 jaanipäev

Juuli / heinakuu

- 02.07 heinamaarjapäev
- 10.07 seitsmevennapäev

August / lõikuskuu

- 10.08 laurisapäev
- 12.08 rukkimaarjapäev
- 20.08 taasiseseisvumispäev
- 23.08 kommunismi ja natsismi ohvrite mälestuspäev

Lääneranna vald annab au!

LK 3

Lihula sai uue kaitsekorra

LK 4

Kutsu noored suveks tööle!

LK 5

Lääneranna vallas saab imetleda liblikaid maailma eri paikadest

LK 8-9

Statistikaameti raamat annab ülevaate Eesti, sh Pärnumaa rahvastikust

LK 10-11

Anna oma hääl

Euroopa Parlamendi valimise nädal on 3.-9. juuni 2024.

Lääneranna vallas on valimiste läbiviimiseks moodustatud neli valimisjaoskonda ning valimistoimingute läbiviimine on planeeritud sarnaselt eelmiste valimistega.

Euroopa Parlamenti kandideerib tänava üheksa erakonda ja viis üksik-kandidaati, kokku 71 kandidaati. Eestis valitakse seitse Euroopa Parlamendi liiget, kes moodustavad Eesti ühe valimisringkonna.

Lisainfo kandidaatide nimekirja, eel-hääletuse ja e-hääletuse kohta leiab valimised.ee veebilehelt.

Valimisjaoskonnad Lääneranna vallas

Valimisjaoskond nr 1

07.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Virtsu koolimaja**, Pargi tn 4, Virtsu alevik
08.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Vatla mõis**, Vatla mõis/1, Vatla küla
09.06.2024 kell 09.00–20.00 – **Kõmsi Rahvamaja**, Keskuse tee 3, Kõmsi küla

Valimisjaoskond nr 2

07.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Oidrema külakeskus**, Kaupluse, Oidrema küla
08.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Lõpe Klubi**, Klubi/1, Lõpe küla
09.06.2024 kell 09.00–20.00 – **MTÜ Koonga Kogukond**, Valla/5, Koonga küla

Valimisjaoskond nr 3

03.-06.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Lihula Kultuurimaja**, Tallinna mnt 1a, Lihula linn
07.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Kirbla rahvamaja**, Vana tee 11, Kirbla küla
08.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Tuudi koolimaja**, Kooli, Tuudi küla
09.06.2024 kell 09.00–20.00 – **Lihula Kultuurimaja**, Tallinna mnt 1a, Lihula linn

Valimisjaoskond nr 4

07.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Varbla teeninduskeskus**, Vallamaja, Varbla küla
08.06.2024 kell 12.00–20.00 – **Paadrema külakeskus**, Tõusi küla, Lääneranna vald
09.06.2024 kell 09.00–20.00 – **Varbla teeninduskeskus**, Vallamaja, Varbla küla

Lääneranna Vallavalitsus

Aadress: Jaama tn 1, Lihula linn

Kodanike vastuvõtt: E–T, N 9–16 ning K 11–16. Lõuna iga päev kell 13.00–13.30
Reedeti ametiasutuses kodanike vastuvõttu ei toimu
Kontakt: 472 4630, vallavalitsus@laaneranna.ee

www.laanerannavald.ee

LÄÄNERANNA VALLAS ELAS
4. mail 5125 inimest

Hääletades sa otsustad

Arne Koitmäe
Riigi valimisteestuse juht

9. juunil 2024 toimuvad Euroopa Parlamendi valimised. 27 liikmesriigi kodanike valik paneb järgmiseks viieks aastaks paika 720 parlamendiliiget, kes hakkavad tegema otsuseid, mis mõjutavad meie kõigi igapäevaelu. Eestist valitakse Euroopa Liidu esinduskokku seitse liiget.

Suuri muudatusi valija jaoks valimiste korralduses seekord ei ole – valimisperiood on ikka seitse päeva, kestes 3.–9. juunini, hääletada saab nii jaoskonnas kui ka elektrooniliselt. Kuid mõnele punktile tahan siiski tähelepanu juhtida.

Euroopa Parlamendi valimised erinevad teistest Eestis toimuvates valimistel selle poolest, et osaleda saavad nii Eesti kui ka teiste Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud. Hääletada ja kandideerida saab seejuures ainult ühes liikmesriigis.

Hääletada saab üle Eesti

Nii nagu enamikus liikmesriikides on ka Eestis neil valimistel üksainus valimisringkond, mis hõlmab kogu Eestit. See tähendab, et kõik valijad saavad üle Eesti valida kõigi üles seatud 71 kandidaadi vahel.

Valimisjaoskondi on tänavu 378. Tänu 2021. aastast kasutusel olevale elektroonilisele valijate nimekirjale ja ühele valimisringkonnale saab anda oma hääle ükskõik millises hääletamisruumis üle Eesti. Seega juba juuni alguses suvelainel olles saab näiteks tallinlane hääletada Ruhnu saarel ja Ruhnu saare elanik Tallinnas. Eelnevalt tasub siiski üle kontrollida, kas kehtiv isikut tõendav dokument on kaasas. Hiljemalt 30. mail saab iga valija kas e-posti või posti teel teabelehe hääletamisruumide ja hääletamisaja infoga.

Kel on aga näiteks haiguse tõttu keeruline valimisjaoskonda kohale minna ning e-hääletada kas ei taha või ei oska, saab endale valimiskasti koju tellida. Taotlus selleks tuleb esitada telefoni teel kohalikule omavalitsusele reedel, 7. juunil või laupäeval, 8. juunil vahemikus kell 12–20 või valimispäeval, 9. juunil kell 9–14. Täpsema info leiab samuti valimiste teabelehel.

E-hääle kohalejõudmist saab kontrollida

Eelhääletamine ja elektrooniline hääletamine kestab 3.–8. juunini. Eelhääletada saab kuue päeva jooksul igas vallas ja linnas vähemalt ühes valimisjaoskonnas kell 12–20.

E-hääletamine kestab esmaspäevast kuni laupäeva õhtu kella 20ni. E-hääle andmiseks on vaja arvutit, nutiseadmega e-häält anda ei saa. Arvutis omakorda peaks olema kõige uuem ID-kaardi tarkvara, operatsioonisüsteem ja viirusetõrje. Enda tuvastamiseks ja hääle kinnitamiseks on vaja kas ID-kaarti koos lugejaga või mobiil-ID-d. Ka nende kehtivus tasuks varakult üle kontrollida. Smart-ID-d neil valimistel veel enda tuvastamiseks kasutada ei saa, see võimalus lisandub järgmisteks, 2025. aasta kohalikeks valimisteks. Valijarakendus, millega e-hääletada,

on kättesaadav veebilehelt valimised.ee, kust see tuleb oma arvutisse laadida. Rakendus on kättesaadav ainult valimised.ee lehelt, kuskilt mujalt seda kindlasti alla laadida ei tohiks.

Pärast e-hääle andmist on võimalik 15 minuti jooksul nutiseadme abil ka kontrollida, kas hääle jõudis turvaliselt kohale. Selleks tuleb kas Google Play või App Store'i rakenduste poest alla laadida või siis uuendada EH kontrollrakendus. Rakendusega tuleb skaneerida QR-kood, mis e-hääletamise järel arvuti ekraanile kuvati. Hääle kontrollimine aitab kindlaks teha, et valija arvuti käitub õigesti ja sinna ei ole paigaldatud e-hääletamist häirivat pahavara. Valija, kes leiab, et ta ei saanud vabalt või salaja hääletada, võib uuesti hääletada. Hääletades elektrooniliselt, eelmine e-hääle tühistatakse ja kehtima jääb viimasena antud e-hääle. Valimispäeval, sh valimispäeval, on võimalik oma e-hääle tühistada ka jaoskonnas hääletades.

Valimiste korraldajatena soovime ennetada ja varakult märgata, kui levib valeinfo või muu valimiste läbiviimist takistav teave. Selleks oleme muuhulgas koostanud erinevate sotsiaalmeediaplattformide esindajatega, kes on varustanud oma keskkonnad tõese valimisinfoga, ja kutsume siinkohal ka kõiki inimesi silmatud valeinfost sotsiaalmeediakeskkondadele või murettekitavatest kuulujuttudest politseile teada andma. Ühtlasi teeme koostööd erakondade ja kandidaatidega, et ka nemad suhtuksid tõsiselt oma seadmete, veebilehtede ja meiliaadresside turvalisse käsitlemisse. Panen siinkohal ka kõigile valijatele südamele, et oma ID-kaardi ja PIN-koodide andmine teiste inimeste kätte ei ole lubatud ja kõik telefonikõned, milles teilt isikuandmeid ja PIN-koode küsitakse, tuleks viivitamatult katkestada ja neist politseile teada anda.

Tulemused südaööks

Valimispäeval, 9. juunil toimub hääletamine kell 9–20. Nii paber- kui ka e-hääle lugemine algab pärast hääletamise lõppemist Eestis. Euroopa Parlamendi valimistel ei tohi hääletamistulemusi avaldada enne hääletamise lõppu kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides. Viimasena sulgeb oma jaoskondade ukse kohaliku aja järgi kell 23 Itaalia. Meie jaoks tähendab see seda, et esialgsed valimistulemused saab avalikustada alates südaööst vastu 10. juunit.

Valimised on aeg, millal saab oma hääle kuuldavaks teha. Sinu hääle loeb. Kui sa hääletad, siis sa otsustad.

EUROOPA PARLAMENDI VALIMISED 2024						
E	T	K	N	R	L	P
03.06	04.06	05.06	06.06	07.06	08.06	09.06.2024
EELHÄÄLETAMINE						VALIMISPÄEV
Elektrooniline hääletamine						Kõikides jaoskondades hääletamine 9.00 - 20.00
E 9.00 L 20.00			
Keskuste jaoskondades hääletamine 12.00 - 20.00				Kõikides jaoskondades hääletamine 12.00 - 20.00		Kodus hääletamine 9.00 - 20.00

Tutipeolised kohtusid vallavanem Ingvar Saarega

Lihula Gümnaasiumi lõpuklassi õpilased ja vallavanem Ingvar Saare. Foto: Ade Pääbo

18. aprillil toimus Lihula Gümnaasiumi 82. lennu tutipidu ja, nagu traditsiooniks on saanud, külastasid abiturientid vallamaja. Lääneranna vallavanem Ingvar Saare võttis 18 särasilmset noort vastu ja uuris, kuidas neil koolielu läinud on ning millised on edasised plaanid.

Kui noormehed pidasid mõistlikuks ajateenistuse läbida, siis neidusid ajateenistus ei kõneta. Noortel on plaanis minna edasi õppima ja miks mitte ühel päeval tagasi Lääneranna valda elama tulla. Arutati veel vaba aja veetmise võimaluste üle, mille kohta noored avaldasid arvamust, et pärast kooli on lihtsalt hea koju jõuda ja puhata. Lihulas on populaarseks kokkusaamise kohaks kooli korvpalliväljak, aga Pärnugi ei ole vaba aja veetmiseks võõras koht. Vallavanem kasutas võimalust ja uuris noortelt, kuidas nende hinnangul on uus direktor Rasmus Lippur sisse elanud. Tagasiside oli positiivne: noorte arvates on tegemist asjaliku ja arendava juhiga.

Vallavanem soovis peatsetele vilistlastele edu eksamiteks ning soovitas veidi maailmas ringi vaadata ja siis sammud tagasi Lääneranna poole seada.

Lääneranna vald annab au!

25. aprilli vallavolikogu istungi eelsel hommikul külastasid Naiskodukaitse Lääne ringkonna Lõuna-Läänemaa jaoskonna esinaine Marge Kelder ja Naiskodukaitse liige Ragne Kalmet Lääneranna vallamaja, et tutvustada volikogu liikmetele veteranikuu raames läbiviidavat sinilillekampaaniat.

Sümboolsed sinilillekujulised rinnamärgid ehivad nüüd mitmete Lääneranna vallavolikogu liikmete rõivastust. Lääneranna vallavanema Ingvar Saare sõnul on oluline toetada neid, kes riiki truult teeninud on ja kes nüüd ise abi vajavad.

Sinilillesümboolika müügist saadava tulu abil aidatakse kaasa Põlva Haigla uudse taastusravilinnaku rajamisele, luuakse koostöös Eesti Discgolfi Liiduga esimene puuetega inimestele ligipääsetav discgolf'irada ning soetatakse spordi- ja taastusvahendeid Otepää Tervisekeskusele.

LÄÄNERANNA VALLAVOLIKOGU ISTUNG

Päevakord

- Rahvaalgatuse eelnõu „Korraldada Lääneranna vallas rahvaküsitlus hariduspoliitika seoses“
- Lääneranna Gümnaasiumi põhimäärus
- Lääneranna Lasteiaia põhimäärus
- Lääneranna vallale kuuluva kinnisasja koormamine isikliku servituudiga (Oidrema optikavõrk)
- Lääneranna valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri
- Lääneranna valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri

25.04.2024
10.00

Lihula vallamaja
III korruse saal

Jaama tänav 1
Lihula linn

ÜLEVAADE
LÄÄNERANNA
VALLAVOLIKOGU
TEGEVUSEST

ÜLEVAADE
LÄÄNERANNA
VALLAVOLIKOGU
TEGEVUSEST

ISTUNGI TÄISPIKKUSES PROTOKOLLIGA SAAB
TUTVUDA QR-KOODI SKANEERIDES

Kõikjal Eestis aitavad Sinilille toodete müügiga annetusi koguda Naiskodukaitse vabatahtlikud. Sinilille märke ja käepaelu saab annetuse eest osta ka www.annetau.ee kodulehe e-poes.

Sinilillekampaaniat viib läbi MTÜ Eesti Vigastatud Võitlejate Ühing koostöös Naiskodukaitsega. Oma panusega aitavad kampaania õnnestumisele kaasa Kaitsevägi, Kaitseministeerium, Eesti Kaitseväe Veteranid MTÜ, Coop, Selver, Circle K, Apotheke, PetCity, R-Kiosk, Apollo, MyFitness, Karupoeg Puhh, Matkasport, Poke Bowl, Milworks, Ortopro, Go Craft, Huum, Defrem, Autospirit, Semetron, Threod Systems, Saab, Petronas, Nordic Armoury, Maru Ehitus, Tactical Foodpack, Fendernet, Eesti Võrkpalli Liit, Eesti Jalgpalli Liit, Eesti Korvpalli Liit, Mega Media Grupp, Digitrük, Swedbank, Telia, Montonio, Minilaod, Stebby, Vichy, Farmi Piimatööstus, ParimPidu.ee, Viking Security, Kultuurkapital, Nordecon ja Jõhvi linn.

Lihula sai uue kaitsekorra

Katrin Koit

Lihula muinsuskaitseala kaitsekorra koostamise töörühma juht

Vabariigi Valitsus kinnitas 18. aprillil 2024 Lihula muinsuskaitseala kaitsekorra. Muinsuskaitseameti, Lääneranna valla, pärandiekspertide ja kohalike elanike koostöös valminud kord erineb seni kehtinud põhimäärustest suurema selguse ja paindlikkuse ning vähemate nõuete poolest. Lihula muinsuskaitseala kaitsekorra eesmärk on tuua paremini esile ala eripära ja pärandi potentsiaal piirkonna arenguks. Korraga määratakse muinsuskaitseala ja selle kaitsevööndi piirid, sõnastatakse väärtused, nõuded ja põhimõtted, jagatakse hooned kaitsekategooriatesse ning piiritletakse väärtusliku haljastuse ja arheoloogilise kultuurikihiga alad.

Uue kaitsekorraga muutus ka muinsuskaitseala nimetus – Lihula vanima asustuse muinsuskaitsealast sai lihtsalt Lihula muinsuskaitseala. Seni kasutusel olnud nimi ei peegeldanud tegelikku muinsuskaitsealaga hõlmatud piirkonda, sest Lihulas kuuluvad muinsuskaitsealasse nii linnuse varemed vallikraavidega, muinas-, kesk- ja uusaegse asustuse maa all ja maa peal säilinud elemendid, Lihula mõisaansambel kui ka ajalooline linnasüdamik, kus on nii ühekorruselisi puitelamuid kui uuemaid, 20. sajandil rajatud hooneid.

Muinsuskaitseala hooned on kaitsekorras jagatud kolme kaitsekategooriasse (A, B ja C), mis annab võimaluse sõnastada hoonerühmadele erinevad nõuded, andes sellega selgemad suunised nii omanikule, projekterijale kui ka ametnikele.

A-kaitsekategooriasse kuuluvad kõrge kultuuriväärtusega hooned, kus muinsuskaitsealist tähelepanu nõuab nii hoone välimus kui ka sisemus. A-kaitsekategooriasse määratud hooneid on Lihulas 13. Nende hoonete puhul jääb kehtima nõue taotleda enne tööde tegemist ametilt eritingimused, milles sätestatakse, mida ja mis ulatuses tuleb kindlasti säilitada ning milliseid muudatusi on võimalik teha. Nii välis- kui ka sisetöödeks tuleb taotleda tööde tegemise luba. Loakohustus ei puuduta hooldusremonti – seda võib endiselt teha iga majaomanik ise.

B-kaitsekategooriasse kuulub 77 hoonet, mis moodustavad Lihula muinsuskaitseala põhimahu. Selle kaitsekategooria hoonetel on kandev roll Lihula muinsuskaitse-

ala miljöö loomisel ja hoidmisel. Siia hulka kuuluvad näiteks Lihulale omased elumajad või linnale eripärase ilme andvad maa- ja paekivist abihooned. Nende hoonete välisilme taastamisel ja korrastamisel on eesmärk säilitada ehe vana materjal ja luua terviklik lõpptulemus. B-kaitsekategooria hoonete puhul tuleb muinsuskaitse eritingimused tellida ning taotleda luba üksnes eksterjööri puudutavateks töödeks.

C-kaitsekategooriasse määratud 93 hoone puhul Muinsuskaitseametilt ümberehituste tegemiseks enam eraldi eritingimusi ega tööde tegemise luba taotlema ei pea, hoonete ümberehitamisel piisab ehitusloast või -teatisest, juhul kui seda nõuab ehitusseadustik. Siiski tuleb muudatusi kavandades tagada hoone arhitektuurne terviklikkus ja sobivus ümbritseva ajaloolise linnaruumiga. Juhul, kui hoone välisilmet muudetakse ehitusloa või -teatiseta, tuleb koostada ehitustöödeks tegevuskava ja taotleda Muinsuskaitseametilt tööde luba.

Lihula üks olulisi väärtuseid on roheline ja lopsakas haljastus nii avalikus ruumis kui ka õuedes. Lihula muinsuskaitseala on aga ka rikkaliku arheoloogilise pärandiga ala, mis tähendab, et muinsuskaitsealal elavad ja toimetavad inimesed peavad aiatööde tegemisel veidi tähelepanelikumad olema. Igapäevase aiapidamisega seotud tööd – lillede ja põõsaste istutamisest või kõõgiviljapeenarde rajamisest – ei ole vaja Muinsuskaitseametilt teavitada. Küll aga tuleb taotleda luba suuremateks kaevetöödeks, nagu näiteks trasside kaevamine, sissesõidutee jaoks pinnase koorimine, ulatuslikemate puuistandike istutamine või hekkide rajamine, mille puhul on vaja kopaga pinnast eemaldada või kraavi kaevata.

Säilib senine muinsuskaitseala ja kaitsevööndi piir. Kõikide kaitsekorra dokumentide ja tööprotsessiga on võimalik tutvuda Muinsuskaitseameti kodulehel aadressil <https://www.muinsuskaitseamet.ee/lihula-muinsuskaitseala-kaitsekorra-koostamine>

Kõik ajaloolises linnasüdames elavad ja tegutsevad inimesed (nii nagu ka kõik mälestiste omanikud) saavad nõu ja abi küsida ka Muinsuskaitseameti kohalikult Pärnumaa maakonnanõunikult Kaisa Metsaotsalt, tel 5191 6225, kaisa.metsaots@muinsuskaitseamet.ee

Lihula mõis. Foto: Lilli Lumera

Kutsu noored suveks tööle!

Lilia Urb
Läaneranna Noortekeskuse juhataja

Läaneranna Noortekeskus otsib tööandjaid, kes pakuksid noortele suveks tööd. Juba kaheksandat suve korraldatakse Läaneranna vallas õpilasmalevat, mida ametlikus võtmes võib nimetada ka töö- ja puhkelaagriks.

Malevas osaleb 35 noort kahes vahetuses õõbimiseta ja õõbimisega malevas, mille jooksul tehakse vastavalt vanusele päevas 4–6 tundi tööd ja ülejäänud aeg sisustatakse ühistegevustega rühmajuhtide eestvedamisel (seltskonna- ja meeskonnamängud, maleva traditsioonilised sündmused, õpitoad, väljasõidud, ühiskondlikud/ kogukondlikud ettevõtmised jmt).

Selleks, et malevat korraldada, otsime võimalikke tööandjaid, kes on nõus suvel, juulikuus, palkama noori lisatööjõuks. Noorte tööd koordineerib, jälgib ja juhendab rühmajuht, kellel on vastav väljaõpe. Noortele tööd pakkudes annate neile võimaluse esmaseks töökogemu-

seks, aitate kaasa tööharjumuse tekkimisele ning mõistmisele, miks, milleks ja kuidas miskit tehakse. Lisaks on see ka suur abi ehk teile endile, sest entusiasmi täis noored on valmis tegema tööd kirega ja andma lisaväärtust teie tegemistesse. Varasemalt oleme koostööd teinud Packact OÜ, Travelen OÜ ja Torf AS-iga.

Tööd võib pakkuda ka ainult üheks või paariks päevaks. Ei pea pakkuma kogu rühmale, oleme rõõmsad iga pakkumise üle.

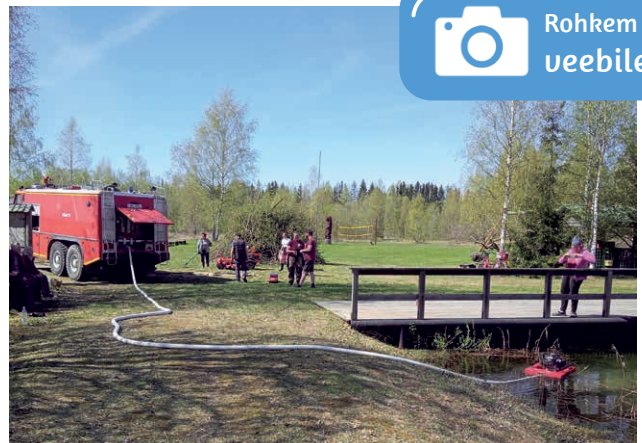
Lisame mõned näited sobivatest töödest: maastiku heakorratööd, metsaaluste korrastamine, kergemad remonditööd, marjade korjamine, rohimine, puude ladumine jne. Kui arvate, et Sul endal võiks olla midagi sobivat või tead kedagi, kellel on midagi pakkuda, siis võta meiega ühendust ja räägime võimalustest täpsemalt.

Lilia Urb, +372 523 2387 või liliaurb1982@gmail.com

Teeme Ära talgupäeval korrastati Karuse kiriku ümbrust

Teeme Ära talgupäevale registreerus sel aastal 1107 talgupidajat, neist 24 Läaneranna vallast. Enamik talguid viidi läbi laupäeval, 4. mail.

Talgujuht Meelis Malk, kes on ühtlasi Karuse, Lihula ja Mihkli koguduse diakon, aga ka Kinksi Küla Seltsi juhatuse liige, kutsus talgulisi Kinksi külla Karuse kiriku ümbrust ja ümberkaudse rahva seas armastatud ning juba 20 aastat toimivat külaplatsi korrastama. Kuna kirikumaa ja külaplats on omavahel läbipõimunud, siis panustati mõlemas kohas. Malki sõnul vajas kiriku ümbrus natuke korrastamist, aga esmatähtis oli külaplatsi ettevalmistamine ja ülevaatamine seltsi suviseks juubeliks, karusepäevaks 13. juulil. „Talgutel osales ligi 20 inimest, pidevalt oli neist kohapeal 15 abilist. Peale talguid söödi suppi ja toimus külaseltsi üldkoosolek.“

Rohkem pilte
veebilehes

Kinksi küla talgupäev. Foto: Meelis Malk

Lihula mõisas avatakse vinüülplaatide kujunduste näitus „Helikandja nägu“

Rita Proos
Pärnu Kunstide Kooli programmi- ja kommunikatsioonijuht

Teele-Riin Kodar (Fotol žürii liikmed ja konkursi korraldajad, ülevalt vasakult: Hannes Paesoo, Lisethe Niilus, Argo Vals, Anu Juurak. Alt vasakult Siim Nestor, Piia Saak, Peeter Kodar). Foto: Teele-Riin Kodar

Lihula mõisas avatakse 5. juunil näitus õpilaskonkursi „Helikandja nägu“ silmapaistvamatest töödest. Näitusel saab näha noorte loodud kujundusi vinüülplaatidele.

Eesti Kunstikoolide Liit, klubi ProCultura ning Lihula Muusika- ja Kunstikool korraldavad muusikahuvilistele õpilastele üle-eestilise helikandjate ümbriste kujundamise konkursi, kuhu laekus kokku 492 tööd. Võistlus toimus kolmes vanuseklassis (7–11, 12–15, 16–19 eluaastat) ning kahes kategoorias: kindla artisti plaat ning väljamõeldud artisti (või enda) plaat.

Konkursi žürii koosseisu kuulusid muusikud Argo Vals ja Ewert Sundja, muusik ja kommunikatsiooniekspert Heiko Leesment, muusikakriitik ja ajakirjanik Siim Nestor, graafik Anu Juurak, disainer Hannes Paesoo ning Eesti Kunstikoolide Liidu Noorteühenduse liige Lisethe Niilus.

Konkursile saabunud tööde rohkus üllatas nii korraldajaid kui žüriid. Eesti Kunstikoolide Liidu kommunikatsioonijuhi Rita Proosi sõnul on väga rõõmustav, et muusika nii paljusid noori kõnetab. „Meie eesmärk oli tutvustada õpilastele seda suurepärasest kunstivormi, sest praegusel voogedastusplatvormide ajastul ei pruugi paljud noored muusika füüsiliste vormidega, nagu helikassetid, vinüül- ja CD-plaadid, kokku puutuda ega märgata ka nende suurepäraseid albumikujundusi. Helikandjate kujundused on aga üks osa muusika ja artistiga suhestumisest ja mõtestamisest,“ märgib Proos. Žürii koosseisu kuulunud Siim Nestor lisab, et kõik konkursile esitatud tööd on omamoodi ägedad ja muusikast huvitumine tema sõnul armas juba iseeneest.

„Südame pani uudishimust põksuma, milliseid vanemaid, aastate taguseid artiste praegused koolilapsed plaadiümbriste vääriliseks peavad. Loogilisemate rollarite (The Rolling Stones – toim), AC/DC, ABBA ja Queeni ning Anne Veski ja Ivo Linna kõrval leidis ka selliseid artiste nagu Velvet Underground & Nico, The Smiths, Mazzy Star, Joy Division, Ruja, NWA, Kiss, The Cure, MF Doom, Sade, Kukerpillid, Will Smith, Bob Marley, Ghost, Weezer, Inner Circle, J.M.K.E, Crystal Castles, Obituary, Todd Rundgren, Ray Charles, The Goo Goo Dolls, Frankie Valli & The Four Seasons, Radiohead, Billy Joel ja Elton John,“ loetleb Nestor konkursile esitatud töödega seotud artiste.

Proos järeldeb, et ka kodumaine muusika on noortele lähedane, kuna ligi 30 Eesti artisti helikandjat sai uue näo.

„5miinust, Puuluup, Vennaskond, ERSO, Villemdrillem, NÖEP, Rápina Jack ega Trad Attack ei pea enam järgmise albumi kujunduse pärast pead vaevama, sest noored on nende eest juba suure töö ära teinud. Samuti on värske kujundus loodud Eesti hümnile.“ Proos lisab, et nii-öelda päris artistide kõrvalt sündis ka kujundusi väljamõeldud artistidele ning loomulikult autorite enda tuleviku-albumitele, olgu nad siis veel artistid oma unistustes või juba esimesi lugusid kirjutavad muusikud.

Näitusele jõuab sedapuhku ligikaudu nelikümmend tööd, mis kõik on žürii poolt ära märgitud. Võitjate õnnitlemine ja näituse avamine toimub 5. juunil kell 14 Lihula mõisas.

Volikogu esimehe vastuvõtuaeg on neljapäeviti kell 10.00–13.00 Lääneranna Vallavalitsuses (Jaama tn 1, Lihula). Vajalik on eelnev registreerimine telefonil 507 8061 või e-posti aadressil armand.reinmaa@laaneranna.ee

Sotsiaaltöö spetsialistide kontaktid:

» Silva Nilb (toetused)
5649 0392
silva.nilb@laanerannavald.ee	» Saima Soobard (lastekaitse)
5663 5205
saima.soobard@laanerannavald.ee	» Koidu Rummel (Lihula)
5666 1230
koidu.rummel@laanerannavald.ee
	» Gersti Roots (Varbla)
5190 9754
gersti.roots@laanerannavald.ee	» Marelle Minn (Hanila ja Koonga)
5387 6988
marelle.minn@laanerannavald.ee

Kultuuririkkuse aastat ja tantsukuud tähistati Kõmsi Rahvamajas 100 tantsijaga | Kõmsi Rahvamaja

Kõmsi Rahvamajas toimus 26. aprillil teist korda tantsurühmade kevadkontsert. Ligikaudu 100 tantsijat üle maakonna tähistasid üheskoos kultuuririkkuse aastat, tantsukuud ja rahvusvahelist tantsupäeva.

Sündmuse korraldaja ja tantsujuht Erika Tee sõnul kujunes sündmus toredaks. „Kindlasti on plaan sellest traditsioon kujundada. Tantsurühmad saavad terve hooaja vältel õpitud repertuaari tantsida ja teisi tantsijaid vaadata. Omavahel on tore, aga seltsis segasem, seega kutsusime lisaks oma valla tantsurühmadele ka teisi Pärnumaa tantsurühmi,“ lisas Tee.

Kõmsi Rahvamaja juhataja Lea Mäeorg lisas: „Kontsert sai väga meeleolukas, kus ühistantsuna lõpus perekonnavalssi tantsiti. Hiljem mängisid tantsuks Duo Margus Tokko ja Anti Nöör. Esinemisrõõmu pakkusid veel line-ja seltskonnatantsu üllatusesinejad. Plaanis on järgmisel aastal sündmust korrata.“

Tänavu osalesid kevadkontserdil segarühmad Kirivöö, Laieldes ja Lindi Lappajad; naisrühmad Haniale, Midli-Madli, Laieldes ja Libatse Sõstrad ning memmede rühm Värten.

Rohkem pilte
veebilehes

Esinesid tantsurühmad kogu Pärnumaalt.
Foto: Mariann Peksar

Korraldajad tänavad Lääneranna valda toetuse eest, kõiki rühmade juhendajaid ja helimeest Margus Suurvälit; Mariann Peksarit foto- ja filmikroonika eest; Helve Krusementi ja teisi abilisi. Kõmsi Rahvamaja tänab eraldi tantsujuht Erika Teed suure pühendumuse ja kogu kontserdi sisulise vedamise eest.

Lõpe Klubi mänguväljak sai uued kiiged

Möödunud nädala neljapäeval paigaldasid Lõpe klubi juhataja Kristel Rohumägi ja Kerdo Krangolm keskuse hoovialale kolm uut kiike. Üles pandi ka võrkpallivõrk ja heakorra huvides sai võrkpall endale hoiukoti.

2010. aastal Rootsist pärit noorte keevitajate paigaldatud kiikede eluiga sai läbi ja klubi soetas uued kiiged. Lõpe Klubi juhataja sõnul on mänguväljaku atraksioonid väga hästi ajahambale vastu pidanud. „Esimesed atraksioonid – pesakiik ja rularamp – rajati 2008. aastal ning hoolimata pidevast kasutusest, ei näita rajatised kulumise märke. Ainult kiiged pidime välja vahetama,“ kiitis Rohumägi rootslaste head tööd.

„Mänguväljaku peamiseks kasutajateks on noortekeskuse noored ja Lõpe lasteaia lapsed. Kuid pole sugugi haruldane, et sinna tullakse ka naaberküladest ja välisriikidest. Mänguväljaku kõrval asuv parkla ja grillimis-koht meelitavad ligi haagissuvilatega reisivaid turiste, kes vahepeatust vajavad,“ täiendas Rohumägi.

Lõpe mänguväljak kevadrüüs.
Foto: Kristel Rohumägi

KÕMSI PEREPÄEV

VOL 4

1. JUUNIL KELL 13.00

Kõmsi Lasteaed-Algkooli ees ja staadionil

Kastironimine	Trikitõukeratturi show ja töötuba	Vibud/ Kaitseliit	
Näomaalingud	Kepphobuste võistlus	Fotobox	
Ponid	Batuudid väiksematele ja suurematele	Üllatused	

NB! Kell 12 etendub Kõmsi Rahvamajas Kõmsi Lasteaed-Algkooli muusikal "Rapunzel"

TÖÖTAB PUHVET

Võimalik tasuda nii kaardiga kui sularahas

ÜRITUS ON KÕIGILE TASUTA

Lisainfo: ☎ 5232387 Lilia Urb

📍 Kõmsi Külaselts

Monarhliblikas apelsinil

Lembelindude paar Mango ja Chilli mõnusalt üksteise kaisus magamas.

Lääneranna vallas saab imetleda liblikaid maailma eri paikadest

Tekst: Lilli Lumera. Fotod: Liblikamaja

Ettevõtja Kärt Lutsar noppis idee liblikaid eksponeerima hakata Londonis asuvast loomaaiast. Juulis seitsme-aastaseks saav Liblikamaja pakub võimalust peale liblikate tutvust teha ka lindude, väikeloomade ja kaladega. Aastatega on üles ehitatud hariv ja mitmekesine programm.

Kust sai alguse kirg liblikate vastu?

Liblikate eksponeerimise mõte tuli minuga kaasa Inglismaalt, kus ma külastasin Londonis asuvat loomaaeda. Seal on üks imekaunis liblikatelk ja see jättis mulle kustumatu mälestuse. Kui Eestisse tagasi kolisime ning perega maale elama asudes laua taha istusime ja arutasime, mis me maal tegema hakkame, siis käisingi oma hullu mõtte välja – teeme liblikamaja.

OÜ Kiisamaa seiklus- ja looduspark on pereettevõtte, kus tegutsevad peale minu veel minu elukaaslane Oliver Ehte, ema Antitea Lutsar ja vend Helari Hellenurm. Suuremates projektides ja sündmustes löövad kaasa ka teised pereliikmed.

Kui palju teil liblikaid on?

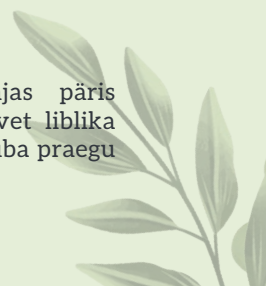
Liblikaid on võimatu kokku lugeda, neid lendab siin ringi üle saja, võib-olla isegi üle paarisaja, oleneb aastajast. Talvel vähem, suvel rohkem. Liike on hetkel kuskil 15, aga suvel võib olla veel rohkem.

Kust nad pärinevad ja kuidas neid transportitakse?

Liblikaid transportitakse Eestisse nukkudena. Meie liblikad on pärit Lõuna-Ameerikast, Aafrikast, Aasiast ja Austraaliast. Meie majas lendavad ringi ainult troopilised liblikad.

Millal liblikad paljunevad?

Kevadest sügiseni paljunevad Liblikamajas päris mitmed liblikaliigid. On võimalik näha tervet liblika eluringi alates munast kuni liblikani välja. Juba praegu on meil liblikaröövikuid näidata.

Tava-kroonliblikas

Uued pikakõrvalised Ninnu ja Nännu on toodud Saaremaa loomaaiaist.

Mida liblikad söövad?

Liblikad on maiasmokad. Neil on imilont, mille abil nad söövad puuviljamahla, lillenekarit ning meie lahustame neile ka mett veega.

Mis on liblika pidamiseks hädavajalik?

Liblikate pidamiseks on hädavajalik neile sobilik keskkond. Lisaks sellele on vaja väga palju teadmisi selle kohta, kuidas liblikaid kasvatada, mis neile eluks vajalik on, kust neid saab jne. See on kõik väga keeruline ja kulukas protsess. Liblikate kasvatamine ei ole odav hobi!

Kui suur on Liblikamaja kõige väiksem ja kõige suurem liblikas?

Kuna meie majas on võimalik näha ainult suurliblikaid, siis kõige väiksema liblika tiivaulatus võib jääda sinna 3-4 cm juurde. Kõige suurem on meil harilik atlaspaabusilm, kelle tiivaulatus võib looduses olla isegi üle 30 cm aga meie suurim on olnud 25,5 cm.

Kas majas on erilisi ja haruldasi liblikaliike?

Sellele on raske vastata, sest nad on meil kõik erilised. Juba näiteks selle poolest, et liblikad ja ööliblikad on ainsad putukad maailmas, kelle tiibu katavad soomused. Mingisuguseid haruldusi meil majas otseselt ringi ei lenda - kõik liigid on üle maailma teada-tuntud erinevatest liblikamajadest. Loomulikult võrreldes meie kohalike Eesti liblikatega on nende suurus ja ka värvikirevus kindlasti paljudele eriliseks üllatuseks, eriti lastele.

Kas Teil on isiklik lemmikliik?

Minule meeldivad alati need kõige suuremad liblikad, aga samas on väga raske nende iluduste seast kindlat lemmikut valida. Mul täitsa oleneb tujust, lemmik vahetub pidevalt.

Mida Liblikamajas veel teha saab?

Liblikamajas ei lenda ringi ainult liblikad, vaid ka seitset liiki papagoide. Meil on linnumaja, mis saab kolme-aastaseks. Lisaks on meil väikeloomi ja väljas suur tiik värviliste tiigikaladega.

Suveperioodil on avatud kodukohvik. Liblikamaja pakub lisaks silmailule hariduslikku tegevust, nimelt viime läbi koolidele ja lasteaedadele mõeldud õppeprogramme. Talvel toimub meil jõulumaa ja ka suvel on palju erinevaid üritusi. Ühtlasi on meie juures võimalik rentida ruume kas siis sünnipäevade, firmaürituste või mõne muu sündmuse jaoks.

Eelmisel aastal lisandus meie teenuste hulka Airsofti mängimise võimalus. Kui sellest veel väheks jääb, siis valmistame käsitööna päris liblikatiibadest ehteid, mida saab kohapealt suveniirina kaasa osta.

Milline on Liblikamaja suveprogramm ja lahtiolekuajad?

Uuel hooajal on meil plaanis mitmeid sündmusi. Taas kord võtame osa avatud talude päevadest, mis on igal aastal ka meie suurim sündmus. Lisaks sellele on plaanis korraldada [Liblikamaja](#) peosaalis näitus, erinevaid looduspäevi, ühepäevaseid lastelaagreid ja palju muud. Teemakohase info paneme üles [Liblikamaja Facebooki](#) lehele, kus kõik huvilised saavad end kirja panna.

Suvel on Liblikamaja avatud kuuel päeval nädalas teisipäevast pühapäevani kell 11-18. Esmaspäeviti on maja suletud.

Foto: Adobe pitidipank

Statistikaameti raamat annab ülevaate Eesti, sh Pärnumaa rahvastikust

Lilli Lumera
Avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Rahvastikuteadlase Ene-Margit Tiidu sulest ilmus aprillis 2021. aastal läbi viidud rahvaloenduse tulemustest raamat „Eesti rahvastik. Loendamata loendatud“. Statistikaameti andmete põhjal on raamatu esimeses pooles põhjalikult selgitatud, mis-sugused muutused on toimunud käesoleva sajandi jooksul Eesti rahvastikus, ja teose teine pool annab iga Eesti maakonna kohta põhjaliku ja huvitava statistilise ülevaate.

Loendushetkel oli Eesti rahvaarv 1 331 824 inimest ehk 0,017% Maa rahvastikust. Eesti rahvastiku osatähtsus Maa rahvastikust on järjest vähenenud. Esimese loenduse ajal 1881. aastal oli see umbes 0,05% ja 1950. aastal 0,04%, kuid Maa elanikkonna kiire kasvu tulemusena viimase 70–75 aasta jooksul on Eesti rahvastiku osatähtsus peaaegu kolm korda vähenenud.

Ülevaade Pärnumaast

Aastatel 2000–2011 kahanes Pärnumaa elanikkond 10% võrra, mis oli toona väiksemaid võrreldes teiste maakondadega (neljas koht Harju-, Tartu- ja Raplamaa järel). Viimase kümnendi jooksul pole Pärnumaa rahvaarv enam märkimisväärselt muutunud, kuid elupiirkondades on toimunud käesoleval sajandil mõningaid muutusi. Linnalise asustustüübi osatähtsus on jäänud peaaegu samaks – 47% –, kuid absoluutarvudes mõneti vähenenud. Maalise asustustüübi osatähtsus on 44%-lt vähenenud 41%-le ja väikelinnalise osatähtsus on 8%-lt suurenenud 12%-le. See ei tähenda, et kasvanud oleksid väikelinnad ja alevid (nt Kilingi-Nõmme või Väandra): vastupidi, ka need on valdavalt elanikke kaotanud, kuid tekkinud on uusi suurkülasid, nt Papsaare, samuti mõned külad Häädemeeste ja Tori vallas, mille elanikkond on käesoleval sajandil mitmekordistunud. Ilmselt hakkab ka Pärnumaal maad võtma valglinnastumisega sarnane areng.

Pärnumaa keskus Pärnu on olnud kogu ajaloo vältel oluline sadamalinn, 14.–15. sajandil oli Pärnu hansalinn, 18. sajandi algul ülikoolilinn, 19. sajandil sai ka kuu-

rortlinnaks. Pärnust sai 1951. aastal Eesti üks kolmest oblastikeskusest.

Ajaloolise Pärnumaa kujunemine sai alguse 16.–18. sajandil Sakala- ja Läänemaa alale. Lihula oli muinaslinn, hiljem aga Eestimaa peapiiskopi residents. Sindi oli oluline kalevivabriku töttu, Kilingi-Nõmme minevikku varjutab 1937. aasta traagiline koolipõleng. Viimase, 2017. aasta haldusreformi tulemusena on Pärnumaaga liidetud ka osa ajaloolisest Läänemaast. Nii sai Pärnumaast Eesti pindalalt suurim maakond – 5419 km² ehk 12,5% Eesti territooriumist. Pärnumaa kuulub koos Lääne-, Saare- ja Hiiumaaga Lääne-Eesti piirkonda (NUTS-3). Rahvastiku tihedus on Pärnumaal 15,8 inimest ruutkilomeetril, mis annab maakondade järjekorras viienda koha.

Pärnumaa elanikest on Eesti kodanikud 94,9% ja Eestis sündinuid on 92,4%. Venemaal on sündinud 3,6% Pärnumaa elanikest ning Vene Föderatsiooni kodakondsus on 1,5% elanikest. Ukrainas on sündinud 1,4% ja Ukraina kodakondsusega on 0,8% pärnumaalastest, Soomes ja Lätis on sündinud vastavalt 0,6% ja 0,5% ning Soome ja Läti kodanikud on 0,4% ja 0,3% Pärnumaa elanikest. Muudes riikides kokku on sündinud 1,5% Pärnumaa rahvastikust, muude riikide kodakondsusega inimesi aga on alla ühe protsendi.

Pärnumaa on keskmiselt tugeva Eesti identiteediga maakond, siin on peaaegu 90% eestlasi ja eesti keelt emakeelena kõnelevaid inimesi vaid 1% võrra vähem. Muljetavaldav on Eesti kodanike osatähtsus: 95%. Venekelseid inimesi on kõige rohkem (16%) Sindi linnas, kus oli Nõukogude võimu ajal üsna suur tekstiilitööstus. Pärnumaa elanike haridustase on Eesti keskmisest veidi kõrgem, samuti on keskmisest parem keeleoskus. Enam kui pool Pärnumaa elanikest on majanduslikult aktiivsed ja ka tervise enesehinnang Eesti keskmisel tasemel. Üle veerandi (26%) on alaealiste lastega leibkondi, selle poolest on Pärnumaa riigis neljandal kohal.

Raamat „Eesti rahvastik. Loendamata loendatud“ on tasuta saadaval [Statistikaameti](#) kodulehel.

Omavalitsusüksus	Elanike arv	Keskm. elanike arv külas	Suurim alevik/alev ja elanike arv	Suurim küla ja elanike arv	Vähemalt 1000 elanikuga asulaid	Elanike arvu muutus 2000–2011; %	Elanike arvu muutus 2011–2021; %
Häädemeeste vald	4 616	134	Häädemeeste, 589	Reiu, 534	0	-6,7	-4,4
Kihnu vald	551	138		Lemsi, 165	0	-4,5	13,1
Lääneranna vald	5 073	22	Virtsu, 481	Koonga 202	Lihula linn	-22,2	-7,7
Põhja-Pärnumaa vald	8 048	46	Vändra, 2 148	Libatse, 358	2	-18,0	-6,2
Pärnu linn	51 212	116	Paikuse, 2 917	Silla, 428	2	-9,8	2,2
Saarde vald	4 349	64	Tihemetsa, 406	Surju, 286	Kilingi-Nõmme linn	-25,4	-9,2
Tori vald	11 861	145	Sauga, 1 318	Tammiste, 1 724	Sindi linn +2	12,3	-1,0

Pärnu maakonnas on seitse omavalitsusüksust: kuus valda ja Pärnu linn.

Linn	Staatus	Rahvaarv	Koht	Esmamainimine	Alevi- või linnaõigus
Pärnu	Maakonna keskus, linnasisene	40 228	4.	1251	Linn, 1318
Sindi	Vallasine, Tori	3 750	26.	Kalevivabrik, 1883	Alev 1921, linn, 1938
Lihula	Vallasine, Lääneranna	1 239	41.	1211	Alev 1945, linn 1993
Kilingi-Nõmme	Vallasine, Saarde	1 623	37.	Kilingi mõis, 1560	Alev 1919, linn 1938

Pärnumaa linnad.

Höbelusikapidu

Pühapäeval, 02. juunil kell 18.00 toimub Lihula Kultuurimajas Lääneranna valla höbelusikapidu.

Täpsem info +372 472 4630

Õnnitleme

uusi ilmakodanikke ja nende vanemaid!

Rio Suursiim
15. IV 2024

Lembitu Kruusel
30. IV 2024

Mälestame meie seast lahkunuid (04.04.–04.05.2024)

Silvia Holter	28. XII 1933–15. IV 2024
Laine Lääne	25. II 1934–15. IV 2024
Katri Vahkel	17. II 1973–17. IV 2024
Raivo Sildre	24. XII 1959–18. IV 2024
Allar Samuel	16. XI 1966–20. IV 2024
Hilda-Elfriide Lobja	21. XII 1925–21. IV 2024
Milvi Rosenberg	10. VII 1947–24. IV 2024
Meelis Vallimäe	14. III 1968–26. IV 2024

Avaldame lähedastele kaastunnet!

Lääneranna valla koolide lõpuaktused 2024. aasta kevadel

Lihula Muusika- ja Kunstikool – 28. mai 17.00

Kõmsi Lasteaed-Algkool – 6. kl, 7. juuni 10.00

Virtsu Kool – 4. kl, 7. juuni 14.00

Koonga Kool – 9. kl, 15. juuni 12.00

Varbla Kool – 9. kl, 15. juuni 14.00

Lihula Gümnaasium – 9. kl, 20. juuni 14.00

Lihula Gümnaasium – 12. kl, 21. juuni 14.00

Pea 600 000 Eesti kodu postkasti jõuavad juhised kriisiajaks

Päästeamet

Alates 30. aprillist kuni juuni lõpuni jõuab 581 000 Eesti kodusse ohuteavituse juhendtrükis, millest saab teada, kuidas tagada enda ja oma lähedaste turvalisus hädaolukorras või ka sõjalise kriisi korral.

Infobrošüür annab muuhulgas juhiseid, kuidas toimida ohusireenide käivitumise või evakuatsiooni korral ning ülevaate varjumise põhimõtetest.

Päästeameti peadirektori Margo Klaose sõnul jõuab ohuteavituse info iga Eesti kodu postkasti füüsilise trükisena, sest selline info peab olema kättesaadav ja arusaadav igale meie inimesele, sõltumata elektri või interneti olemasolust.

„Riik on viimastel aastatel ohuteavituse kanaleid edasi arendanud. Samuti näeme, et taas on aeg tagada, et kõikidel meie inimestel oleks olemas värsked teadmised ja oskused kriisi korral hakkama saada,“ sõnas Klaos. „Saadetavad juhised aitavad hakkama saada igas kriisiolukorras: kui oleme valmis kõige hullemaks, oleme valmis igaks kriisiks,“ rõhutas Päästeameti peadirektor.

Trükisest leiab ka koduste varude meelepea, evakuatsioonikoti soovitusliku sisu ning olulised telefoninumbriid ja veebilehed.

Ohuteavituse trükis täiendab uuendatud infoga 2022. aastal koostatud ja Eesti kodudesse saadetud „Ole valmis!“ käitumisjuhiseid. Ohuteavituse info on kättesaadav neljas keeles – eesti, vene, inglise ja ukraina keeles. Kodudesse saadetav trükis on kolmekeelne ning ukrainakeelsed materjalid on leitavad digitaalses formaadis.

Päästeamet kutsub inimesi üles hoidma uut ohuteavituse trükist kohas, kus seda on vajadusel lihtne leida. Digitaalse versiooni leiab olevalmis.ee leheküljelt ning teiste riigi veebilehekülgede kaudu.

Riik kasutab ohuteavituseks erinevaid kanaleid

Riik kasutab kiireks ohuteavituseks erinevaid kanaleid ja vahendeid, mille abil võimalikult paljusid inimesi õigeaegselt ohu eest hoiatada. Vastavalt ohu suurusse saab riik kasutada mobiiltelefonide sõnumeid (EE-ALARM), praegu on väljaehitamisel sireenide võrgustik. Vajadusel kasutab riik ükselt uksele teavitamist ning alarmsõidukite valjuhääldeid. Olulist rolli täidavad ohuteavitusel ka massimeedia ja internet.

„Mistahes kriisi korral on Eesti elanike esimeseks kontaktpunktiks Häirekeskus. Lisaks kiirabi, politsei ja pääste väljasaatmisele saadame erakorraliste sündmuste ajal inimestele ka ohuteavitussõnumeid EE-ALARM ning jagame usaldusväärset infot ja käitumisjuhiseid riigiinfo telefonilt 1247,“ selgitas Häirekeskuse kriiside ja toimepidevuse ekspert Rein Olesk.

„EE-ALARMi ohuteavituse saamisel tuleks järgida SMSis sisalduvaid esmaseid tegutsemisjuhiseid, mis ütlevad, kuidas ohu korral enda turvalisus tagada. Lisainfot saavad inimesed riigiinfo telefonilt 1247 või veebilehelt kriis.ee,“ lisas Olesk.

6. mail algab ka üleriigiline toetav infokampaania „Kriis kuulab riiki“, mille eesmärk on suurendada inimeste teadlikkust sellest, millistest kanalitest saab infot kriisiolukorras ja kriisiks valmistumiseks.

Päästeamet on elanikkonnakaitse juhtasutus, mis vastutab varjumise, ulatusliku evakuatsiooni, ohuteavituse ja inimeste kriisivalmiduse parandamise eest. Päästeameti vastutus on tagada ja kasvatada inimeste teadlikkust kriisiks valmistumisel. Samuti suurendada kohalike omavalitsuste ja sealsete kogukondade kriisivalmidust ning tagada, et inimeste elu ja tervis oleks kaitstud.

Foto: Päästeamet

Miks on kortermajale vaja varjumisplaani?

Jaanus Ots

Lääne päästkeskuse varjumiskohtade nõunik

Üle poole Eesti elanikkonnast elab korterelamutes, mille kriisi-, aga eriti varjumiskindlus vajab parandamist. Seetõttu võiks iga kortermaja mõelda läbi oma maja varjumiskindluse ja toimepidevuse juhuks, kui tekib vajadus varjumiseks.

Elanikkonna varjumiskohad on kodanikukaitse kriitilise taristu oluline osa ja viimase kahe aasta vältel olnud järjest aktuaalsem teema. Üks korralik varjumiskoht peab kodanikele kaitset pakkuma relvamõjude ja hoonete kokkuvarisemise ning kiirguse ja ka lahingugaaside eest. Lisaks sõjalisele ohule võib varjumine vajalikuks osutada erakorraliste ilmastikuolude või ulatusliku õhusaaste korral.

Vahet tuleb teha „avalikul varjumiskohal“, mis on mõeldud avalikus ruumis olevatele inimestele vahetu ohu korral kiireks lühiajaliseks varjumiseks, ja „mitteavalikul varjumiskohal“, mis on konkreetse hoone elanikele ja nende lähedastele mõeldud varjumiskoht. Nendele viimastele ehk kortermajade varjumiskohtadele siinkohal ka keskendumine.

Meie põhjanaabri Soome seadusandluse lähtekohaks on 1939. aastast alates olnud see, et elanike varjumiskohtade rajamine on ehituskeskkonna loomulik ja hoonete lahutamatu osa.

Kuna meil pole aastakümneid tsiviilkaitstes sellel suunal tegutsenud, siis on olemasolevate kortermajade puhul kiireim lahendus keskenduda keldriruumide varjumiskohtadeks kohandamisele ja kasutuselevõtule. Selleks on korteriühistutel mõistlik alustada oma kortermaja varjumisplaani koostamisega esimesel võimalusel.

Ideaalis tähendab kortermaja varjumisplaani läbimõeldud plaani, milles on kavandatud tegevused kortermaja vaba keldriruumi varjumiskindluse tõstmiseks.

Soovitused hoonele

- » Hoidke hoone evakuatsiooniteed läbitavad, ohuolukorras peab olema tagatud koridorides takistusteta liikumine
- » Vaadake üle keldri seisukord – koristada sinna kogunenud prügi ja praht
- » Varisemise võimalused on viidud miinimumi – toestamine
- » Varjumiskoht peab olema varustatud vähemalt kahe sisse-/väljapääsuga
- » Keldrite ukseid peaksid olema tugevdatud ning sarjastatud hoone üldvõtmega

Soovitused ruumidele

- » Varjumiseks mõeldud ruumid peavad olema puhtad ja korrastatud
- » Varjumisruumi ei tohi paigutada näiteks soojasõlme või muudesse tehnilistesse ruumidesse
- » Varjumisruumide kõrgus võiks võimalusel olla vähemalt 2,3 m
- » Varjumiskoht peab olema varustatud avariivalgustusega, elektrikatkestuste puhuks generaator

- » Varjumiskohas peab olema tagatud piisav hapnikusisaldus õhus: ventilatsioon, õhuklapid või tuulutusaknad
- » Olemasolevad aknad kindlustatakse liivaga täidetud plast- või tekstiilkottidega
- » Vältimaks keldriruumide üleujutamist peavad vee- ja kanalisatsioonipüstikud õhurünnaku ajaks olema suletud ja tühjaks lastud
- » Varjumiskohas võiks optimaalselt olla 1,5 m² põrandapinda iga varjumiskohas viibiva inimese kohta
- » Varjumiskoha ruumide viimistlemisel kasutada mittepõlevaid materjale
- » Varjumiskoht võiks olla varustatud pinkidega istumisvõimaluse tagamiseks
- » Varjumiskohas võiks olla töökorras sidevahend edasiste tegevusjuhendite ja informatsiooni vastuvõtuks (patarei- või akutoitel raadio)
- » Varjumiskohas peab olema joogivee mahuti või pudelites joogivesi arvestusega vähemalt 2-3 liitrit joogivett inimese kohta
- » Materjale toestamiseks ja akende kindlustamiseks on otstarbekas eelnevalt soetada ja ladustada
- » Varjumiskoht peab olema varustatud esmaste tulekustutusvahenditega
- » Kuna arvestatakse eelhoiatuse ajaga (72 h), saab varjumisruume vajadusel kasutada muudeks eesmärkideks ja hoida seal kergesti teisaldatavaid esemeid

Kui sobilikud ruumid on üle vaadatud ning eelnevalt läbi mõeldud ja plaanina kirjas, saab hakata juba korraldama, millest alustada, mis perioodi jooksul ja kuidas neid ülesandeid eelarveliselt lahendada.

Kokkuvõtteks

Kortermaja kohandamine vabade keldriruumide olemasolul sobivaks varjumiskohaks on hea tahtmise korral lihtsasti teostatav: kelder peaks olema tarbetust kraamist vaba, tehnilises mõttes korras, sellel on mitu väljapääsu, tagatud on alternatiivelekter ning õhuvahtetus.

Kortermaja varjumiskindluse tõstmise ja toimepidevuse aitab tagada vaid läbimõeldud ja eelarvestatud varjumisplaani! Vaata lisaks olevalmis.ee leheküljelt siseruumidesse varjumise juhiseid.

Kortermaja kelder. Foto: Päästeamet

Suvel toimub Lihulas veteranide jalgpalli juubelimäng ja lavale astub legendaarne Propeller

Jaanus Getreu
Lõuna-Läänemaa jalgpallitreener

On just õige aeg hakata planeerima suveüritusi ja kalendrisse kirja panna tähtsate ürituste kuupäevi. Üheks selliseks peaks kindlasti saama Lihulas viiendat suve toimuv kohalike spordiveteranide jalgpallimäng. See spordiüritus toob Lihula gümnaasiumi staadionile igal aastal väga palju pealtvaatajaid ja kaasaelajaid. On ju ääretult tore näha sporti tegemas mehi, kes 40–50 aastat tagasi samal platsil sportisid ja sellelt staadionilt ka suurde sporti hüppasid.

Igal aastal on jalgpalli mänginud veteraniseisuses sportlased, kes kooliajal Lõuna-Läänemaa suurt au töid. Palliga on hullanud nii Eesti kergejõustikumeistrid, Eesti Koolispordi Liidu korvpallimeistrid, vabariigi tasemel korvpallurid ja motosportlased kui ka paljude teiste spordialade kunagised tipptegijad. Ja ikka need meie omad poisid, kellega koos koolis käidi ja kellega kohalik rahvas taas kohtub – spordiveteranid Lihulast, Virtsust, Vatlast ja mujalt.

Sellel aastal on tegu aga juubelimänguga. Nii on võtnud ürituse korraldaja, Lõuna-Läänemaa Jalgpalliklubi nõuks pakkuda midagi erilist – nii veteransportlastele kui ka pealtvaatajatele. 17. augustil kell 18.00 ristavad Lihula staadionil sõbralikus jalkalahingus mõõgad meie spordiveteranide ja Läänemaa Vallavalitsuse jalgpallivõistkond.

Alati on nimetatud mängudega kaasas käinud ka väikene reegel. Veteranide pallimängus on tohtinud osaleda sportlane, kes on mängu toimumise aastal vähemalt 45-aastane. Juubelimängus kaasab reegel ainult

spordiveterane, vallavalitsuse võistkonnas tohivad mängida sportlased, kellel vanust ka vähem. Ühesõnaga – veteranid on veteranid, vallatöötajad just nii vanad, nagu nad parasjagu on. Kõikidele mängijatele jagatakse enne mängu spetsiaalne mängusärk, kus seljal mängija nimi ja nime all tema vanus mängupäeval.

Veteranide võistkonnas on igal aastal kaasa teinud raudvara Aivo Männik. Nii teeb ta seda ta eeloleval suvel: „See on vägev üritus ja olen kohal.“ Läänemaa vallavanem Ingvar Saare on samuti ootusrikas „See on hea mõte ja äkki õnnestub mul endal ka platsile joosta.“ Kohtunikuna mõistab õigust samuti Lihulast tippjalgpalluriks sirgunud Rocco Mött.

Igal aastal on vägeval jalkapäeval pakutud ka meelelahutust. On esinenud kooliansamblid, rahvale on pakutud retrodiskot. Sellel aastal saame kõik osa aga millestki erilisest. Lavale astub legendaarne ansambel Propeller! Just neil on ju jalgpalliga suur ja igavesti ajalukku minev seos. Kindlasti on ka nüüdses mängus murule jooksmas mehi ja pealtvaatajate seas neid, kes mäletavad 1980. aasta septembrit ja Propelleri kontserti 6000 pealtvaataja ees Kadrioru staadionil, mil jalgpalli sõprusmängus kohtusid Eesti Televisioon ja Eesti Raadio. Ja mäletavad nad ka seda, mis seal juhtus... Ansambli mänedžer ja kitarrist Ain Varts on otsusekindel: „Oleme Lihulasse tulekuks valmis, ansambel ootab seda üritust.“

Kõik spordi- ja rakisõbrad, kohtume 17. augustil kell 18.00 Lihulas!

LÕUNA-LÄÄNEMAA JK ESITLEB
17. AUGUST KELL 18.00
LIHULA STAADIONIL

VETERANIDE 5. JALGPALLILAHING

KOHTUVAD:
LIHULA SPORDIVETERANIDE ja
LÄÄNERANNA VALLAVALITSUSE
JALGPALLIVÕISTKONNAD

VAHEAJAL JA PEALE MÄNGU ESINEB LEGENDAARNE ANSAMBL

PROPELLER

TÖÖTAVAD PUHVETID
ÜRITUS ON TASUTA

KÕIGIL ON VÕIMALUS TOETADA LÕUNA-LÄÄNEMAA NOORTEJALGPALLI
Lõuna-Läänemaa Jalgpalliklubi a/a EE142200221040831173
INFO: JAANUS GETREU 52 30 131, jaanus.getreu@mail.ee

Logos: LÄÄNERANNA VALD, coop, R&O, AS LÕUNLA MAAPARKURUS, VAMET, läänlane, HAVANNA OÜ, Lihula Gümnaasium, Kõõgivil, AS KALVITSE, EHITUS, Läänemaa

50

EESTI MAADLUSVETERANIDE ÜHENDUS

50 aastat tagasi, 1974. aasta suvel kogunesid koos perekondadega Kabli randa oma esimesele kokkutulekule maadlusega tihedalt seotud sporditegelased ja maadlejad. Sellest esimesest kokkutulekust sai alguse tänaseni kestev ühistegevus, mis on suunatud Eesti maadlusspordi ajaloo talletamisele ning noortes huvi tekitamiseks.

Meie ühenduse 50. aastapäeva avatud juubelikokkutulek toimub 27.07 – 28.07.2024
Häädemeeeste valla Rannakodu puhkebaasis.

Ootame kõiki maadlusspordiga seotud igas vanuses mehi ja naisi ühisele pidulikule juubelikokkutulekule.

Osavõtu registreerimiseks palun kandke enne 01.06.2024
70.- EUR ühenduse arvele.
Selgitusse kirjutage oma nimi, vanus ning (majutus jah või majutus ei).

Sündmuse päevakava kuvatakse Eesti Maadlusliidu kodulehele.

Eesti Maadlusveteranide Ühendus
a/a EE471010022002538001
Korraldustoimkonna esimees
Kindralmajor Vello Loemaa

EMVÜ juhatus
tel: 52 64 985 Malle Englas
maadlusveteranid@gmail.com

Lääneranna valla kultuurikava

Juuni

01.06 kell 13.00 **Kõmsi perepäev** Kõmsi Lasteaed-Algkooli jalgpalliväljakul

01.06 kell 19.00 **Juhan Uppin ja simman kohalike pillimeestega** Anni pubis

01.06 kell 14.00 õpilaskonkursi „**Helikandja nägu**“ näitus Lihula mõisas. Näitusel saab näha vinüülplaadi kujundusi. Eesti Kunstikoolide Liit, klubi ProCultura ning Lihula Muusika- ja Kunstikool korraldasid muusikahuvilistele õpilastele üle-eestilise helikandjate ümbriste kujundamise konkursi, kuhu laekus kokku 492 tööd. Võistlus toimus kolmes vanuseklassis (7–11, 12–15, 16–19 eluaastat) ning kahes kategoorias: kindla artisti plaat ning väljamõeldud artisti (või enda) plaat.

07.06 kell 19.00 **Lõpe simman** Lõpe klubi siseöuel. Esineb ansambel Päriss Anny ja Rein Kontson. Lasteprogramm, batuudid, Burxi buss. Pilet: 5/10 €

08.06 kell 18.00 tütarlastekoor REEDE 30. sünnipäeva **kontsert „REEDE, mu arm“** Lihula Eliisabeti kirikus. Esinevad REEDE vilistlaskoor, laululapsed ning Irén Sieberk. Tasuta

09.06 kell 14.00 **surnuaia-püha** Mihkli kalmistul

14.06 kell 18.00 **kontsert „Eesti keeles Eestimaale“** Lihula Eliisabeti kirikus. Esinevad laulupoisid ja -tüdrukud, REEDE tütarlastekoor ja Irén Sieberk. Tasuta

22.06 kell 20.00 **Lihula jaanik** Mõisamäel. Esinevad Terminaator, Hellad Velled, Artistic Flow Tuleshow. Sooduspiletid on müügil Lihula Kultuurimajas (T-R 10–16) 10 € ja Piletimaailmas 15 €

22.06 Vatla jaanituli. Tantsumuusikat teeb ansambel Sulle. Avatud on puhvet ja lastele on korraldatud mängud

23.06 kell 14.00 **jumalateenistus armulauaga** Mihkli kirikus. Teenib diakon Meelis Malk, oreilil Triinu Pikk mets

23.06 kell 20.00 **jaaniõhtu Ridasel** Ridase vabaõhuplatsil. Jaanilõkke taustal esinevad ansambel Qvalda ja DJ Andrus Pirso. Lasteprogramm: sära-glitter tätoveeringud, batuut jm. Toitlustust pakub Kelmar Catering. Täpsem info tulekul. Lisainfo +372 525 3236

28.06 kell 18.00 Noorsooteatri etendus „**Lahenduste ministeerium**“ Lihula Kultuurimaja külakojas. Vanusele 7+. Lavastus keskendub küsimusele, kuidas maailma paremaks muuta ja mida me ise saame selleks teha, et elu oleks parem, turvalisem, rõõmsam. Vahel ei aita muu, kui ohjad enda kätte haarata, sest hädasolijat tuleb aidata. Maksu, mis maksab. Headus võidab. Alati! Mängivad Maria Ehrenberg, Alice Siil (külalisena), Laura Kukk, Laura Nõlvak, Hardi Möller, Mart Müürisepp. Pilet 16 €

Juuli

07.07 kell 20.00 kontsert „**Sädelev Broadway**“ Lihula Kultuurimaja külakojas. Kes suvel New Yorki teatrisse ei jõua, need ei pea norutama, sest New York jõuab Eestimaale kaunimatesse paikadesse. Laval on meie oma muusikalitähed Hanna-Liina Võsa ja Lauri Liiv, kes on teatrilavasad vallutanud nii Eestis kui piiri taga juba mitu pikka kümnendit. Nendega koos astub üles alati särav pianist Johan Randvere. Sumedatel suveõhtutel avavad nad ukse Broadway muusikalide võlumaailma. Külavad armastatud hitid muusikalidest „Mamma

Mia“, „Hüljatud“, „Viuldaja katusel“, „Linnupuur“, „Cats“, „Miss Saigon“, „New York, New York“, „West Side Story“ jt. Kontserti aitavad tervikuks siduda Hanna-Liina, Lauri ja Johani lõbusad, kohati teatraalsed ning värvikad lood erinevalt lavadelt ja nende tagustest. Pilet 25/30 €

14.07 kell 10.00 **Käsitöö- ja vanavara laat** Uue-Varbla mõisa hoovil. Lastele batuut, kohal hobused. Kohatasu käsitöö ja omatoodangu müüjatele puudub, vanavara müüjatele kohatasu 5 eurot.

Kauplejatel ühendust võtta +372 5650 4414, ivi.kask@gmail.com. Laada külastus ja parkimine tasuta

20.07 traditsioonile taas sissepuhutud eluvaimu najal leiab 2024. aastal **Mihkli laat** aset juba 34. korda - ikka juulikuul kolmandal laupäeval! Laadaplats asub Mihkli külas, Lääneranna vallas, Pärnumaal.

20.–21.07 avatud talude päeval ootavad Sind nii suuremad põllumajandusettevõtted kui ka väiksemad talud, põnevad loomad ja taimed, vinge põllumajandustehnika, päris talutoit, ringkäigud, töötoad ja veel palju põnevat. Igal talul on oma programm, milles ta näitab oma eripärasid. Lisainfo: www.avaudtatalud.ee

26.07 kell 20.00 **suvine tantuõhtu** Ridase vabaõhuplatsil. Tantsuplatsile kutsub ansambel Audru Jõelaevanduse Punt. Parimad diskohitid toob suveõhtusse DJ Marek Roomets. Toitlustust pakub Kelmar Catering. Lisainfo: +372 525 3236, komsirm@laaneranna.ee. Pilet 10 €

30.07 kell 20.00 **Suveõhtu kontsert** Lihula Eliisabeti kirikus. Esinevad hobikoor „Ei või olla“ ja naiskoor Leelo. Tasuta

Kultuuri- ja rahvamajade kontaktid

» Varbla Rahvamaja
www.kultuur.laaneranna.ee/varbla-rahvamaja

» Lihula Kultuurimaja | 477 8191
kultuurimaja@lihula.ee

» Lõpe Klubi | 5660 0540
lopeklubi@laaneranna.ee

» Kõmsi Rahvamaja | 525 3236
komsirm@laaneranna.ee

» Virtsu Rahvamaja | 506 3367
triin.raave@laaneranna.ee

15. – 17.08.2024 kell 19.00

Pärnumaa tunnustatud kultuurisündmus 2023

Valgus, Teater & Muusika

Veltsa mõisapargis

15.08 Marek Sadam ja Sadamasild 10. aasta juubelikontsert
16.08 Andres Dvinjaninovi stand-up etendus "50 vanuse varjundit"
17.08 The Swingers, Birgit Sarrap ja Mikk Saar

Pargi väravad avatakse kell 19.00
Kontserdi/etenduse algusaeg kell 20.00
Valguspark avatud kuni keskööni

Toitlustusalal tänavatoit, baariala,
restoranitelk ja Balbiino igluonn.

VELTSA MÕISA
VALGUSPARK

Piletid eelmüügis Piletilevis.
Sooduspiletid kohalikele elanikele müügil
kuni 10.07.2024 Lihula ja Lõpe kultuurimajades.

PILETI OSTUGA TOETAD VELTSA PARGI TAASTAMIST

Läaneranna Vallavalitsus kuulutab välja konkursi

Läaneranna Kultuuri- ja Noortekeskuse

JUHATAJA

ametikohtale

Konkursil osalemiseks palume esitada vallavalitsusele
elulookirjeldus ja lisamaterjalid hiljemalt **09.06.2024**
aadressile vallavalitsus@laaneranna.ee.

LÄÄNERANNA VALD

Õiguskantsel

Puurkaevud

Maaküte

Veesüsteemid

Biopuhastid

Septikud

mahutid

KONTAKT

www.PUURVESI.ee

INFO@puurvesi.ee

+372 5566 2032

+372 5569 4310

Käsitöö & omatoodangu

+ vanavara

LAAT

PÜHAPÄEVAL
14. JUULIL 10:00
UUE-VARBLA MUUSEUMI ÕUEL

Küpsetusvõistlus "Parim lehttaignast soolane küpsetis"

LAADAMEELEOLU LOOVAD TAILDEJAD KAUGELT JA LÄHEDALT
LASTELE BATUUT JA RATSUTAMINE
ÕNNELOOS

KAUPLAJATEL JA KÜPSETISTE VALMISTAJATEL PALUME REGISTREERUDA
TEL: 56504414 / IVI.KASK@GMAIL.COM

REAKUULUTUSED

Eterniit, profiilplekk, bituumensindel katusetööd.
Puitfassaadide ehitus ja viimistlustööd. Terrasside ehitus
ja viimistlustööd. mehitus@gmail.com, +372 5352 9476

Küttepuude, pelleti ja briketi müük üle Eesti.
www.puu24.ee või helista +372 520 0093, +372 600 0136

Trimmerdamine ja saetööd +372 5669 3242

Läaneranna Teataja on TASUTA
Läaneranna valla ajaleht, mis ilmub 11
korda aastas ning mille väljaandjaks on
Läaneranna Vallavalitsus.

Reklaami avaldamise info ja hinnakirjad:
laanerannavald.ee/ajaleht

Läaneranna Teataja toimetus
Läaneranna Vallavalitsus,
Jaama 1, Lihula 90302

E-post: ajaleht@laaneranna.ee
ajaleht.laaneranna.ee/paberleht

Toimetaja – Lilli Lumera
Tel +372 5307 8166
E-post: lilli.lumera@laanerannavald.ee

Keeletoimetaja – Anu Rooseniit (Keeletoimetus OÜ)
Küljendaja – Erelin Kallas, Vali Press OÜ
Trükk – Printall AS